

کشور، هر استان و هر شهری برای خود یک پیوست فرهنگی و چشم‌انداز فرهنگی داشته باشد؛ یعنی در هنگام اجرای پروژه‌های اقتصادی، نگاه پیوسته و استمراری نسبت به مسایل فرهنگی داشته باشند. در غیر این صورت ممکن است کاری انجام شود که از نظر ظاهری بسیار مورد تأیید باشد، اما از نظر ماهیتی تأیید نشود. بخش‌های دولتی، عمومی و خصوصی باید به این باور برسند که اگر به فرهنگ و شاخص‌های آن در ابعاد مختلف توجه کنند آثار و پیامدهای اقتصادی برای آن‌ها بیشتر خواهد بود. مگر پیوست فرهنگی چه می‌خواهد بگوید؟

نظام‌نامه پیوست فرهنگی در چه مرحله‌ای است؟ مفهوم پیوست فرهنگی، مثل مهندسی فرهنگی که بسیاری از افراد شناخت درستی نسبت به آن نداشتند و شاید الان هم همین‌طور

می‌خواهد بگوید که به نیازهای فرهنگی انسان منطقه خود و انسان نیروی کار خود توجه کن، مسلماً بازده کار بیشتر خواهد شد. اگر در منطقه‌ای پروژه‌ای را مطرح می‌کنید، سعی کنید به اقلیم و فرهنگ بومی منطقه توجه کنید، این برای پروژه شما پیش‌برنده خواهد بود و اصلاً برای شما مانع ایجاد نخواهد کرد. وقتی اهالی آن منطقه بفهمند که این طرح چه منفای برای آن‌ها دارد و چه سودی عاید آن‌ها می‌شود، کارشکنی

وجود پیوست فرهنگی در طرح‌ها این تضمین را به ما می‌دهد که آسیب‌های موجود در طرح شناخته و در میدان عمل تدبیر لازم‌اند پیشیده شود؛ که اگر این نباشد، در حقیقت با مسائلی مواجه می‌شویم که آسیب‌های آن برای ما معلوم نیست

باشد، مفهوم جدیدی بود. به همین دلیل مدتی طول کشید تا به مفهوم درستی از آن برسیم و به یک اجماع در میان نخبگان و صاحب‌نظران دست پیدا کنیم. الحمدلله هم‌اکنون نظام‌نامه تدوین شده است. یک بار در شورای عالی انقلاب فرهنگی مطرح شده است و الان هم در نوبت دستور بررسی و تصویب است. در عین حال ما در کنار این موضوع با دستگاه‌های مختلف در حال طی مسیر هستیم و این آشنایی را ایجاد می‌کنیم تا قبل از تصویب بدانند که مفادش چیست و بتوانند تدوین پیوست را داشته‌باشند.

یک نکته را خدمتتان عرض کنم و آن اینکه ما در مورد پروژه‌ها، برای آن‌هایی که اجرا نشده‌است می‌گوییم پیوست فرهنگی تهیه کنند که همان پیشوست فرهنگی است و برای پروژه‌هایی که در حال اجراست می‌گوییم که نیاز به بررسی مجدد و تدوین پیوست فرهنگی دارد؛ مجموع این‌ها می‌شود مهندسی فرهنگی.

اکنون پروژه‌های اقتصادی و عمرانی بزرگی در حال اجراست یا اینکه تمام شده و آسیب‌های خود را نشان داده‌است؛ مثلاً گسترش فراوان واحدهای دانشگاه آزاد در شهرهای کوچک که تأثیرات فرهنگی و اجتماعی خاص خود را داشته است. برای این‌ها چه برنامه‌ای در نقشه مهندسی فرهنگی یا نقشه جامع فرهنگی کشور دیده شده‌است؟

نقشه جامع مهندسی فرهنگی کشور در حقیقت قصد دارد که تمام نظام‌های موجود در کشور را بررسی، پالایش و به سمت وضع

بخش‌های دولتی، عمومی و خصوصی باید به این باور برسند که اگر به فرهنگ و شاخص‌های آن در ابعاد مختلف توجه کنند آثار و پیامدهای مثبت اقتصادی برای آن‌ها بیشتر خواهد بود

مطلوب هدایت کند؛ یعنی تمام نظام‌های سیاسی، اقتصادی، آموزشی و فرهنگی نیازمند به بازخوانی است، هم از نظر ساختار و هم از نظر روش و محتوا، تا اینکه به سمت فرهنگ متعالی پیش برود. مهندسی فرهنگی می‌خواهد زمینه‌ای را فراهم کند تا همه نظام‌ها از جمله نظام‌های آموزشی که به آن اشاره کردید، در آن آرایش خود را باز مهندسی کنند و نقش خود را بر اساس نقشه مهندسی فرهنگی بشناسند. اقتصاد ما باید بداند که آیا در حال حرکت به سمت اهداف عالی نظام مقدس اسلامی است یا در حال فاصله گرفتن از آن اهداف است. اگر درست می‌رود، تقویتش کند و اگر در حال فاصله گرفتن است، آن را اصلاح کند. سایر نظام‌ها هم به همین شکل هستند. علاوه بر این‌ها مطبوعات و رسانه‌ها نیز باید نسبت خود را با فرهنگ در نظام مهندسی فرهنگی بشناسند. درست است که قبلاً هم برای ارتقای سطح فرهنگ تلاش می‌کردند، اما ممکن است جابه‌جایی‌هایی در اهداف، ارزش‌ها و اولویت‌ها صورت گرفته باشد.

در همه نظام‌های یادشده، باید اولویت‌ها مشخص باشد؛ چون هر کاری که بدون اولویت‌بندی باشد، با توجه به محدودیت امکانات و منابع انسانی، به نتیجه نخواهد رسید. اولویت‌های نقشه مهندسی فرهنگی به ما می‌گویند که باید در چه مسیرهایی حرکت کنیم. وقتی که هدف مشخص باشد، همه باید به آن سمت حرکت کنند و آن‌هایی که به سمت بیراهه می‌روند، سریع شناخته می‌شوند.

چشم‌انداز عالی کشور ما، حداقل سه بخش دارد؛ بخش اقتصاد، بخش علم و بخش فرهنگ. در بخش اقتصاد معلوم است که ما باید به کجا و به چه صورتی برسیم. بخش علم را نقشه‌ی جامع علمی کشور محقق خواهد کرد و بخش فرهنگ را نقشه مهندسی فرهنگی. بنابراین نقشه جامع علمی، نقشه مهندسی فرهنگی و پیوست فرهنگی که ذیل مهندسی فرهنگی تعریف می‌شود، تحقق بخش چشم‌انداز کشور در بخش‌های علم و فرهنگ است. زیربنای فعالیت‌های اقتصادی نیز این است که نظامی پویا در بخش‌های فرهنگی و علمی داشته باشیم.